

Colecția NADEJDA IOVU

Crăciunul la Chișinău

Există și la noi, în Republica Moldova, frumoase tradiții de Crăciun. Colinda este una dintre cele mai frumoase obiceiuri care au rămas până în ziua de azi. Așteptând cu nerăbdare sărbătorile de Crăciun, oamenii încearcă să-și exprime toată bucuria prin colind. Este o seară care nu te lasă să fii matur, dimpotrivă, intri într-o lume a copilăriei. Sunt multe și felurite tradițiile: se umblă cu "Căluțul", cu "Ursul", cu "Plugușorul", cu "Steaua".

Una dintre cele mai tradiționale obiceiuri din centrul Moldovei este "Căprița", considerat cel mai frumos și spectaculos obicei. "Căprița" se face astfel: se cioplește chipul caprei din lemn sau carton, după care se împodobeste cu cordeluțe, panglici de diferite culori, semnificând părul ei. Desigur, i se fac ochii, urechile și gura. Cine vrea, se îmbracă într-un cojoc, apoi își pune chipul sau masca pe față, dansând.

Căprița este însoțită de un cioban, de un medic care își va face datoria de a o vindeca și de mai mulți "jucători" care vor dansa cu căprița. Cum se lasă seara, ne întâlnim toți pentru a merge din casă în casă, neținând cont dacă suntem cunoscuți sau nu. Colindăm până după miezul nopții, bătând la uși și cerând voie să intrăm cu colindul. Deschizându-ne ușile, intrăm și începem a dansa în jurul caprei:

Vine capra de la munte
Cu steluță albă-n frunte,
Ța, ța, ța, căpriță, ța,
Pentru mine a-i dansa,
Numai zăhărel Ț-oi da!

Capra, nedorind să danseze, se face bolnavă, dar vine medicul și o lecuiește. Capra, dând din cap fuge din casă, așteptând în pragul ușii. Cei care rămân, sunt dăruiți, umplându-li-se pungile cu prăjituri, bomboane și alte lucruri dragi copiilor.

Baia Mare, 2003.

Colecția DUMITRU IUGA

Crăciunul în Săliștea de Sus

Pregătirile pentru Crăciun. Cu 1 zi sau 2 înainte, femeile frământă aluatul pentru pâine, colaci, dar fac și un *stolnic*, un colac mai mare, frumos împodobit cu figuri din aluat, care se așează pe masă și va sta tot timpul sărbătorilor. *Nu-i voie să se miște stolnicul* tot timpul celor 12 zile de sărbătoare - până la Bobotează -, se spune că se tulbură liniștea din casă, se ceartă, se strică bunăstarea de până atunci. Când frământă aluatul, femeile *ies în grădină cu mâinile pline de aluat* și, atingând pomii, rostesc: "Măr (prun, păr...), așa de rodit să sii pe la anu, cum stă aluatu pe mâinurile mele!".

Drept
Ca funia-n sac.

De trei luni de când venim
N-auzim cocoși cântând
Numai pământu sunând
Și jidanii julisind
Cum să-l prindă pe Iisus
Care-i dus la munte-n sus.
Atunci Iisus le-o strigat:

- Dacă eu îs acela
Prindeți-mă, mă legați,
Cum îți vrea mă judecați!
Și Pilat s-o supărat,
Mâneci albe-o sufulcat,
Pe Iisus l-o apucat,
Sus pe cruce l-o suit
Și-acolo l-o pironit,
Cu sulița l-o străpuns,
Mult sânge apoi o curs
Din inima lui Iisus.
Maica Sfântă-o auzit
Și la l a și venit
Tot prin lin și prin pelin,
Păruț galben despletind:
- O, Fiucu Meu cel dulce,
Coboară-Te de pe cruce!
- Coborî-M-aș, coborî,
Nu pot lăsa creștinii,
Pentru limba păgânească
Nu las limba creștinească,
Pentru limba de păgân
Nu las limba de creștin.

De la Floare Ardelean, 19 ani, 1980.

2310

Sus la poarta cerului
Șade Maica Domnului
C-un pahar galben în mână,
Tăt închină și suspină.
Vin doi îngeri și o-ntreabă:
- Ce suspini, Măicuță dragă?
- Cum focu n-oi suspina
Că sunt oameni de-aceia
Ce lucră duminica
Și-aleargă la fogădău
Suduind pe Dumnezeu.

De la Floare Ardelean, 19 ani, 1980.

2311

Sculați, creștini, nu durniți
Și voi afară ieșiți,
Vă uitați la răsărit -
Steaua mândră ce-o ieșit,
O stea și-o lumină mare
Și-amândouă țin în cale
Și-amândouă se-ntrebară:
- Oare ce veste-i în țară?
- Veste bună avem iară
C-o născut Maica Fecioară